

TRESTNÍ PRÁVO

hmotné

(TPH)

*zvláštní část trestního
zákoníku (ZČ TrZ)*

**Teorie a praxe přípravného řízení
trestního**

PŘEDNÁŠKA II.:

Prof. JUDr. V. Kratochvíl

Trestné činy proti majetku (Hl. V.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části TrZ
 - § 221 porušení povinnosti při správě cizího majetku z Ndb („nevěrná správa“)
 - odst. 1 „Kdo z hrubé nedbalosti ... + § 16 odst. 2; nestačí jen § 16 odst. 1
 - § 224 způsobení úpadku
 - odst. 1 „Kdo, byť i z hrubé nedbalosti, ... + § 16 odst. 2; nestačí jen § 16 odst. 1
- některé stěžejní změny v Hl. V.
 - **nové SkP:**
 - *Dotiční podvod* - § 212
 - Kdo v žádosti o poskytnutí dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci nebo příspěvku uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí
 - Kdo použije, v nikoli malém rozsahu, prostředky získané účelovou dotací, subvencí nebo návratnou finanční výpomocí nebo příspěvkem na jiný než určený účel
 - z § 250b tr. zák. do samostatného ustanovení přenesený zvláštní typ podvodu ...
 - *Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací* - § 230
 - Kdo překoná bezpečnostní opatření, a tím neoprávněně získá přístup k počítačovému systému nebo k jeho části, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.
 - *Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat* - § 231
 - Kdo v úmyslu spáchat trestný čin porušení tajemství dopravovaných zpráv ... vyrobí ...
 - zařízení nebo jeho součást ... včetně počítačového programu, vytvořený nebo přizpůsobený k neoprávněnému přístupu do sítě elektronických komunikací, ... nebo
 - počítačové heslo, přístupový kód, data, postup nebo jakýkoli jiný podobný prostředek, pomocí něhož lze získat přístup k počítačovému systému nebo jeho části, ...
 - DZ: v osnově jsou upraveny TČ na základě Úmluvy o počítačové kriminalitě, Budapešť, ze dne 23. listopadu 2001 ...

Trestné činy hospodářské (Hl. VI.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části TrZ
 - § 255 zneužití informace a postavení v obchodním styku (odst. 2, *selftrading*)
 - je-li podnikatelem právnická osoba, za niž jedná fyzický pachatel ...
 - odst. 2 ... kdo jako podnikatel + jednání za jiného (§ 114 odst. 2) x *trestní odpovědnost právnických osob* (aktuální „hybridní“ řešení - 2008/2009...)
 - § 260 poškození finančních zájmů ES
 - odst. 1 ... podvodné jednání , ... tím umožní x *pomoc* (§ 24 odst. 1 písm. c...)
 - přednost má *speciální* ustanovení před obecným, tj. § 260 před účastenstvím na TČ jiného...
- některé stěžejní změny v Hl. VI.
 - **nové SkP:**
 - *Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku* - § 234
 - Kdo sobě nebo jinému bez souhlasu oprávněného držitele opatří, zpřístupní, přijme nebo přechovává platební prostředek jiného, zejména neprenosnou platební kartu identifikovatelnou podle jména nebo čísla ...
 - *Neoprávněná výroba peněz* - § 237
 - Kdo neoprávněně, s použitím zařízení nebo materiálů k výrobě peněz určených a držených v souladu se zákonem, vyrobí peníze nebo prvky sloužící k ochraně peněz proti padělání, ...
 - DZ: na rozdíl od skutkové podstaty padělání ... jde z technického hlediska o výrobu peněz „**pravých**“, tj. peněz vyrobených osobami jinak k výrobě peněz oprávněných na zařízeních, která jsou k výrobě bankovek určena a z materiálů, které se k výrobě pravých peněz používají. Porušeno je pouze právo příslušných institucí výrobu peněz zadávat a vyrobené peníze uvádět do oběhu.
 - *Neoprávněné vydání cenného papíru* - § 249
 - *Manipulace s kurzem investičních nástrojů* - § 250
 - DZ: Jednání popsané ve skutkové podstatě nevyčerpává pojem manipulace s kurzem, pokrývá však naprostou většinu případů a odpovídá mírně zužující definici ve Směrnici 2003/6 ES.
 - *Padělání a napodobení díla výtvarného umění* - § 271
 - Kdo padělá výtvarné autorské dílo nebo napodobí výtvarný projev jiného autora v úmyslu, aby nové dílo bylo považováno za původní dílo takového autora ...
 - DZ: ...napodobením stylu dobře známého umělce se zhotoví dílo, které může být pomocí napodobení i podpisu za jeho méně známé dílo vydáváno. Majetková práva tohoto známého umělce by v tomto případě zpravidla již nebyla chráněna autorským právem. (VK: proto je nutná ochrana TPH).

Trestné činy obecně nebezpečné (Hl. VII.)

- vybrané skutkové podstaty z hlediska institutů obecné části TrZ
 - § 283 *nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látky a s jedy*
 - odst. 1 ... omamná nebo psychotropní látka x *návyková látka* jako širší pojem (§ 130)
 - zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách stanoví, co je omamnou nebo psychotropní látkou (§ 289 odst. 1 TrZ); **ústavnost** úpravy (čl. 39 Listiny ZPS) ...
 - **vláda nařízením** stanoví, co se považuje za jedy... (§ 289 odst. 1 TrZ); **neústavnost** úpravy (čl. 39 Listiny ZPS) ...
- některé stěžejní změny v Hl. VII.
 - **nové Skp:**
 - *Nedovolená výroba a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu* - § 282
 - DZ: jaderný materiál ... nemusí být radioaktivní látkou podle definice radioaktivní látky použité v atomovém zákoně č. 18/1997 Sb.; proto se upravuje zvláštní trestnost ve vztahu k radioaktivnímu (§ 281) a jadernému materiálu (§ 282) ...
 - *Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu* - § 284
 - Kdo neoprávněně **pro vlastní potřebu** přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí (odst. 1) ... Kdo ... jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odst. 1 ...
 - DZ: v § 284 je realizováno praxí požadované rozdělení omamných a psychotropních látek na „**měkké**“ (konopí...) a „**tvrdé**“ (ostatní...); na základě usnesení vlády České republiky ze dne 14. listopadu 2001 č. 1177 a ze dne 22. ledna 2003 č. 88 byly drogy rozděleny do dvou kategorií podle míry jejich zdravotní a společenské nebezpečnosti, tj. podle negativních zdravotních a společenských dopadů v důsledku jejich zneužívání ... *množství větší než malé* stanoví vládní nařízení ...
 - *Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku* - § 285
 - Kdo neoprávněně **pro vlastní potřebu** pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí (odst. 1) ... houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 (odst. 2) ...
 - DZ: měly by existovat rozdílné sankce také pro pěstování těchto drog za účelem **samozásobitelství** (tzn. že navazujícím krokem není distribuce a s tím související ohrožení zdraví třetích osob) oproti sankcím pro „**komerční**“ pěstování, které díky privilegovanosti navrhovaného § 285 bude nadále postihováno jako výroba drogy.

Trestné činy obecně nebezpečné (Hl. VII.) pokračování

Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem - § 288

Kdo neoprávněně ve větším množství vyrobí, ... látku s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem za jiným než léčebným účelem, nebo kdo vůči jinému použije metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu nebo jinou metodu s dopingovým účinkem za jiným než léčebným účelem ...

DZ: Omezení skutkové podstaty pouze na osoby mladší 18 let již není z praktického hlediska na místě. Tato nová skutková podstata se **netýká pouze anabolických** látek (jejichž vymezení ve stávajícím nařízení vlády č. 72/1997 Sb. již neodpovídá požadavkům praxe), ale také některých látek s **jiným hormonálním účinkem**, jejichž nebezpečnost je stejná, jako například nebezpečnost anabolických steroidů.

Tato skutková podstata má zabránit neoprávněné výrobě nebo jinému nakládání s látkami s hormonálním účinkem za jiným než léčebným účelem.

Trestné činy proti životnímu prostředí (Hl. VIII.) *nová hlava ZČ TrZ*

DZ: Druhovým objektem trestných činů proti životnímu prostředí obsažených v této hlavě (*dílem převzatých z dosavadní hl. IV. ZČ tr. zák., V. K.*) je zájem na ochraně životního prostředí jako základního životního prostoru člověka, živočichů i jiných organismů.

Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje (§ 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí).

Za **základní složky životního prostředí** se považují zejména: ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie; výčet složek životního prostředí je jen *demonstrativní*.

K naplnění skutkových podstat TČ je třeba, aby byly dány **dva** základní předpoklady:

- a) **protiprávnost** jednání pachatele, která je v jednotlivých skutkových podstatách výslovně vyjádřena odkazem na příslušné právní předpisy (jde o skutkové podstaty s **blanketní** dispozicí), **!§ 19 TrZ!**
- b) **nežádoucí stav** – ohrožení či poškození životního prostředí jako celku nebo jeho jednotlivých složek určitým jednáním.

Trestné činy proti životnímu prostředí (Hl. VIII.)

nová hlava ZČ TrZ- pokračování

- **nové Skp:**
- *Neoprávněné vypuštění znečišťujících látek* - § 297
 - Kdo v rozporu s mezinárodní smlouvou, byť i z hrubé nedbalosti, vypustí nebo, ač je k tomu povinen, nezabrání vypuštění ropné, jedovaté kapalné nebo jiné obdobné znečišťující látky z lodí nebo jiného námořního plavidla ...
 - DZ: zařazeno na základě Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/35/ES ze dne 7. září 2005 o znečištění z lodí a o zavedení sankcí za protiprávní jednání a Rámcového rozhodnutí Rady EU č. 2005/667/SVV ze dne 12. července 2005 k posílení rámce trestního práva pro boj proti znečištění z lodí
- *Zanedbání péče o zvíře z nedbalosti* - § 303
 - Kdo z hrubé nedbalosti zanedbá potřebnou péči o zvíře, které vlastní nebo o něž je povinen se z jiného důvodu starat, a způsobí mu tím trvalé následky na zdraví nebo smrt ...
- *Neoprávněná výroba, držení a jiné nakládání s léčivy a jinými látkami ovlivňujícími užitkovost hospodářských zvířat* - § 305
 - Kdo neoprávněně vyrobí, ... látku s thyreostatickými, gestagenními, androgenními, estrogenními nebo jinými hormonálními účinky, beta-agonisty nebo jinou látku určenou ... nebo ... používá léčiva ke stimulaci užitkovosti hospodářských zvířat (zákaz „**užitkovostního dopingů**“) ...
 - DZ: Takovým jednáním může být v důsledku přítomnosti reziduí těchto látek v potravinách živočišného původu významně poškozeno zdraví u spotřebitele takových potravin.